

MISS MARGARIDA YÖNTEMİ

(Pervasız bir kadın için trajik-komik monolog)

Yazan: Roberto Athayde

Çeviren: Tomris Uyar

Yazarın adı: Roberto Athayde, çevirenin adı: Tomris Uyar

KIŞILAR

Miss Margarida: Okul Öğretmeni

Bir Öğrenci: Seyircilerin arasında oturacak olan bir erkek oyuncu
(Seyirciler sınıfı oluştururlar)

BİRİNCİ DERS

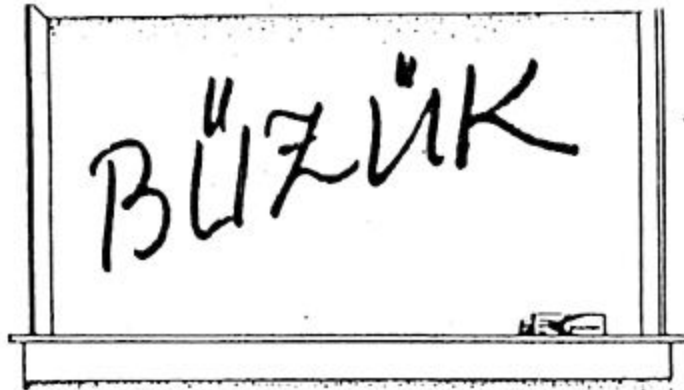
Hepinize iyi akşamlar. Herhalde biliyorsunuz, yeni öğretmeninizim. Adım Miss Marg^aerida. Ezberleyin diye tahtaya yazıyorum. (Tahtaya yazar: Miss Marg^aerida)

1

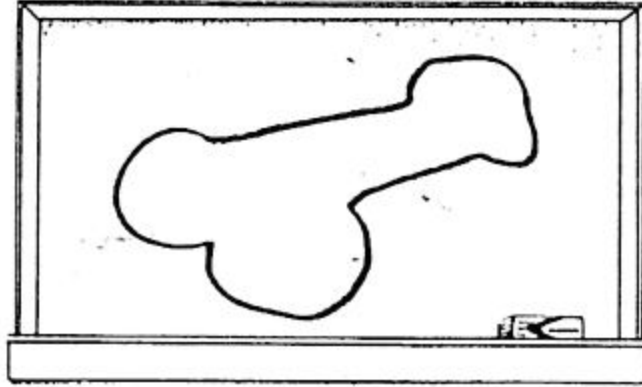
Şimdi derse başlamadan önce sizleri biraz tanımak istiyorum. Sonra da öğretimin önemi üstüne birkaç şey söyleyeceğim. Burada Mesih adında biri var mı? Ya İsa? Yok mu? Peki Kutsal Ruh, bu sınıfta Kutsal Ruh adında biri var mı bari? Yok mu? Emin misiniz? (Duralar) Müdürümüz akıllı uslu bir sınıf olduğunuzu söylemişti zaten. İyi bir sınıf olmadan iyi bir öğretmen olunamaz. Şey... şu karatahta epey uzakta duruyor gibi geliyor bana. Doğru dürüst görebiliyor musunuz? Siz arkadakiler? Herkesin yeşiltahtayı görmesi çok önemli. Şimdi Miss Marg^aerida görüp görmediğini sınamak için küçük bir sözcük yazacak üstüne. (Büyük harflerle yazar: BÜZÜK.)

2

3

Karatahta, okumayı öğrenmede büyük önem taşır. Tarihi de, öğrenmede tabii coğrafyayı da. (Tahtaya doğru gidip beceriksizce bir penis çizer.)

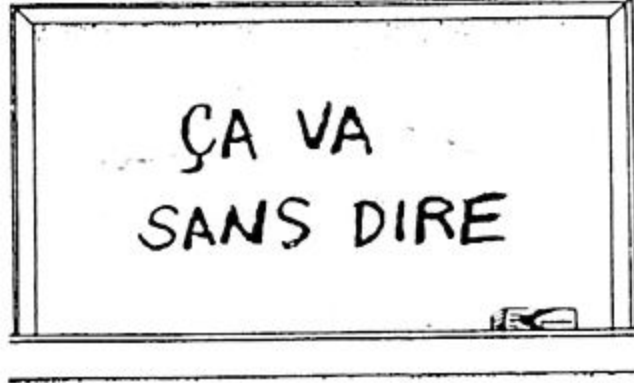

3

Şunu görebiliyor musunuz? Bu çıkıntıya burun denir. Diyelim Ümit Burnu. İşte coğrafya. Ama demin dediğim gibi size görevimin önemini anlatmam, yani öğretimin önemini gözünüzün içine sokmam şart. Çünkü, öf... hadi dürüst olalım, hiçbiriniz buraya kendi isteğiyle gelmediniz. Anababalarınız zorladıği için geldiniz. Kendi isteğiyle gelen tek kişi yok aranızda, değil mi? Hepiniz zorla, mırın kırın etseniz de gönderildiniz buraya. Demek bunun iyi bir nedeni olmalı. Doğrusu nedeni basit. Miss Margarida size hemen açıklayacak. Miss Margarida'nın çalışma yöntemini artık sezmişsinizdir: size her şeyi ta baştan başlayarak açıklayacak. Yine de... şey diyordum ya... kendi seçme olanağınız elinizden alınmışken bu sıralarda oturmanızın nedeni... nedeni çok basit. Çünkü okul, ikinci evdir. İçinizde dünyaya gelmeyi seçen var mı? Dünyaya gelmeniz konusunda size danışan oldu mu? Olmadı, değil mi? Demek, ikinci ev demek olan okul da aynıdır. Kimse size düşüncelerinizi sormadı, buraya girdiniz ve artık çıkamazsınız. Ne hoş bir gerçek! Bu dört duvar arasında kişisel bir seçme

4

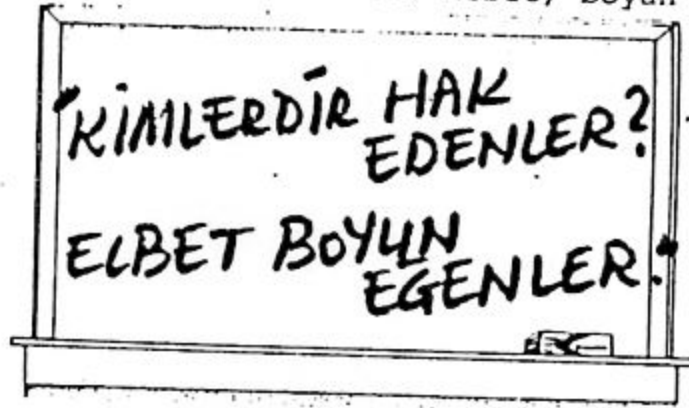
yapamayacağınızı kabul etmek zorundasınız. Varlığınız yokmuş gibi. Ama para ödemeniz gerekecek tabii, *ça va sans dire* ...Bu Fransızca bir deyim, Miss Margerida öğrenin diye tahtaya yazacak (ÇA VA SANS DIRE yazar.)

İşte oldu. *ça va sans dire* Fransızca'da, gerçek öylesine apaçık ortadaki, artık sözünü etmeye değmez anlamına geliyor. Bugünkü ders bitmeden hepinizin bir ağzından "*ça va sans dire*" demenizi istiyorum. Şey... ne diyecektim ben? Artık sözünü etmeye değmeyecek kadar açık olan ne? Ha tabii, hepiniz ikinci ev sayılan bu okula *ödemedede bulunmalısınız*. Ülkenin her yurttaşı öğretimi desteklemeye katkıda bulunur. Buna ek olarak, bu sınıfa girebilmek için kimlik kartlarınızı kapıdaki görevliye göstermek zorundasınız. Daha bir kaç dakika önce her birinizin elinde buraya girmeye hak kazandığınızı kanıtlayan kimlik kartları vardı. Buraya girdiğinizde de artık Müdür'ün koşullarına ve benim esintilerime uymak zorundasınız. Demek bir biçimde içeri girmeye zorlandınız ama artık dışarı *çıkamayabilirsiniz*. Miss Marg^aerida izin vermediği sürece. (Duralar) Size katı davranmak istemem. Miss Margerida'ya göre en iyi sınıf, öğrencilerle öğretmen arasında bir anlayış, bir uyum kurulduğu sınıftır. Yuvalarınızda, sevgili aile bireyleriyle paylaştığınız o dayanışma ve sevecenlik

havasının ta kendisi. Doğanın bir armağanı. Her şeyin bir yararı vardır dünyada. Peki bütün bu ayrıcalıklara kavuşmak, onlara şükretmek ^{için} ne yapmanız gerekir? Bu yolda hangi erdeminizi geliştireceksiniz? Elbette boyun eğmeyi / Söz dinlemek erdemlerin en büyüğüdür. Şöyle bir yuva şarkısı vardır, doğrusu pek güzeldir: "Kimler^{dir} hak edenler? / Elbet boyun eğenler." Bu dizeleri yeşiltahtaya geçiriyorum, kafanıza iyice girsin diye. (Tahtaya yazar: Kimlerdir hak edenler? Elbet, boyun eğenler.)

5

Ben, biraz da hazırlık sayılabilecek bu ilk derste sizleri daha yakından tanımak istiyorum. Çünkü her birinizi kendi öz çocuğum gibi benimsediğim açık. İşte ilk dersi hepinizi tek tek yakından tanımaya bu yüzden adanmak istiyor Miss Marg^aerida. Yeşiltahtaya yazılmış dizeleri kullanarak sizlere çok önemli bir şey söylemek istiyorum. Dikkatle dinleyin: Miss Marg^aerida'nın hoşgör^ü göstermediği tek şey varsa o da söz dinlememektir. Disiplin sorunları yüzünden derse ara ^{vermek zorunda kalmayı} ~~vermeyi~~ hiç mi hiç istemem. Bu ders döneminin sonuna kadar bir tek kötü davranış örneği kulağıma gelmemeli. Disiplin yoksa ne ilerleme vardır ne de gelişme. Her ders döneminin sonunda, final denilen bir şey gelip çatar. Sınavlar. Testler. (Acılı bir sesle.) Ders yılını benim öğütlerimi kulakardı ederek ^{aylak} geçirenlere, paylarına düşen sorumluluktan tir

6

tir titremeyenlere ancak acırım ben. Yakında sekizinci sınıfa başlayacaksınız. Unutmayın, ne beşinci sınıf, ne altıncı ne de yedinci sınıf bu artık. Sekizinci sınıf. Demek ki bu dönem boyunca karşınıza çıkacak sınavların şimdiye kadar rastladığınız en zor¹⁴ sınavlar olduğunu bilmeniz şart. Sınavların kapsamına yalnızca bu yıl üstünde duracağımız konular girmeyecek, okula başladığınızdan bu yana edindiğiniz bütün bilgiler söz konusu. Bu sınavların herhangi birinde kalırsanız, alnınıza yaşam boyu çıkmayacak bir utanç lekesi bulaşacaktır. Böylece ilkokulun şu son yılında, sınıfta kalan öğrenci; bütün kapıların yüzüne kapandığını görecektir. Koskocaman bir bilgi dünyası, bütün insanlık kültürü, insanlık anlayışı, aşılma bir duvarın arkasında kalacaktır. Onun için utanç, aile adınıza gölge düşürecektir. Peki bu utançı çekmemek için ne yapabilirsiniz? Miss Margerida bu yüzden yanı başınızda. Ona boyun eğmeniz şart. Önce susmanız tabii. (Sinirlidir) Bu sınıfta çit istemiyorum! (İyice sinirlenerek) Çenenizi kapatın. (Cetvelini öfkeyle kürsüye indirerek.) SUSUN dedim! Ayrıca sırtınızı dik tutun! (Seyircileri sert bir bakışla süzdükten sonra) Sırtınızı dik tutmazsanız hiç bir şey beceremezsiniz! Hey sen, onbeşinci sırada oturan! Ne sanıyorsun kendini? Çabuk toparlan. Burası batakhane mi ha? (Seyircilerden birine parmağını uzatır.) Seninki tam bir orospu oturuşu! Duydun mu dediğimi ha? (Duralar) Bu sınıfta Mesih adında biri var mı? Yok mu? Ya İsa? O da mı yok? Peki Kutsal Ruh? Hiç Kutsal Ruh yok mu bu sınıfta? Yok, öyle mi? Defolun öyleyse! Cehenneme kadar yolunuz var. Müdür, iyi bir sınıf olduğunuzu söylemişti. Uslu bir sınıfa ders vermek hoştur. Ben konuşurum,

siz çıt çıkarmazsınız. İşte yeşiltahtada da yazılı: kimlerdir hak edenler, elbet boyun eğenler. Buraya öğrenmeye geldiniz. Öğrenmek için para ödüyorsunuz. Demek bazı şeyleri bilmiyorsunuz. Bilmediğiniz yığınla şey var. Aslına bakılırsa hiç bir şeyi bilip bilmediğinizi bile bilmiyorsunuz. O yüzden buradasınız. (Kürsünün başına geçer soluklanır.) Bugünkü dersimiz biyoloji. Sakın cinsel eğitim beklemeyin. Miss Margérida'nın size hayatın gerçeklerini öğreteceğini sakın sanmayın. (Kötüçül bir bakışla) Size haber vereyim. Hayatın gerçekleri, lise son sınıfta öğretilir. Siz, topu topu sekizinci sınıftasınız. Bence cinsel eğitim konusunu uzun süre unutun. Bu tür konular olgunluk gerektirir. Miss Margérida'nın size nasıl öpüşüleceğini, nasıl düzüşüleceğini öğreteceğini sanıyorsanız, çok yanılıyorsunuz. Asla! Bu işlerin nasıl yapıldığını bilmemenizi anlayışla karşılıyorum. Bilemezsiniz zaten. En iyisi gidin sokaklarda öğrenin. Sakın Miss Margérida'nın size orasını-burasını göstereceğini falan beklemeyin çocuklar. Müdür, sizin önünüzde soyunmamı yasakladı. Memelerimi bile gösteremem size. Miss Margérida'nın size öğretecekleri bundan çok daha basit, çok daha temel bilgiler. Siz çocuklara uygun bilgiler. (Tahtayı siler.) Biyolojide üç önemli ilke vardır. Büyük başlangıç, değişken bir orta bölüm ve büyük bir son. Hepiniz doğdunuz. Daha da beteri, size danışılmadan. Düpedüz hayata itildiniz. Nasıl doğduğunuzu bile bilmiyorsunuz. Neden doğduğunuzaysa daha hiç. Yani hiç bir şey bildiğiniz yok. (Öfkeli) Bir de kalkmış cinsel eğitim görmek istiyorsunuz. aklınız fikriniz düzüşmekte. (Yatıştır) Biyolojinin büyük başlangıç ilkesi budur işte. İkinci ilke, orta bölümdür. Yani şu

anda yaşadıklarınız. Öğretmeniniz Miss Margerida dahil. Tabii final sınavlarınız da. Hepimiz liseyi severiz. Ama ancak benim dediklerimi dinlerseniz alırsınız diplomayı. Dünyada iyi ve güzel olan her şey demektir diploma. Ama en önemli ilke, üçüncü ilkedir. Biyolojinin ana amacıdır. Miss Margerida, henüz çocuk olduğunuz için daha tam kavrayamadığınız bir şeyi sizlere anlatmak zorunda. Siz de bilmek zorundasınız. O da hepinizin öleceği. Her birinizin. Miss Margerida, bunu karatahtaya yazacak, hiç aklınızdan çıkarmayın diye. (Tahtaya yazar: HEPİNİZ ÖLECEKSİNİZ)

6

Kendisi sizden' İngilizce dersi için sizden kendi sözcüklerinizi kullanarak kendi cenazenizi tanımlayan yaratıcı bir ödev istiyor. Yaratıcı olması gerek, unutmayın. Miss Margerida, şu koskoca sınıfta iki birbirine benzer cenaze töreni istemiyor. Beni anlıyorsunuz, değil mi? Bunun biyolojiyle yakından ilgisi var. Biyoloji konusunda hiç bir şey bilmiyorsunuz. O zaman daha da güç konuları ~~de~~ biliyormuş gibi nasıl davranırsınız? Öleceğinizi bile bilmiyordunuz! Şimdi öğrendiniz. Daha öğreneceğiniz neler var. Son sınıfa gelmeden, hayatın gerçeklerini tanımak istediğinizi biliyorum. Miss Margarida'nın giysilerini çıkarıp karşınızda çıplak kalmasını umuyordunuz; için için tek istediğiniz benim,

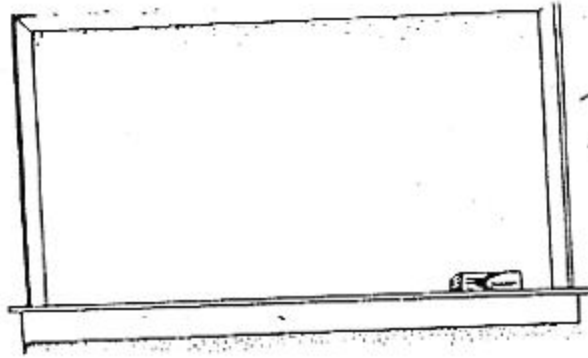
9

Miss Margarida'nın öğrencilerinin önünde çırılçıplak kalmasıydı.
Müdür neler neler söylemezdi.
Miss Margarida'dan hiç bir şey gizlenemez. O ne dediğini bilir.

(Duralar) Yine de size sert davranmak istemiyor. Miss Margarida'nın tek isteği hepinizin tek tek, onun derslerinden çıktığında eskiye göre azıcık ilerlemiş olması. Bu sınıftan her çıktığınızda daha önceden bilmediğiniz bir şeyi öğrenmiş olacaksınız. Kendisinin asıl istediği bu. Böylelikle karşınıza çıkabilecek her engele karşı daha donanımlı olacaksınız. Çünkü yolunuzda engellerin dikileceği kesin. Lütfen, biyolojinin üç büyük ilkesine fazlaca kapılmayın sevgili öğrencilerim. Bundan da beterleri var. Sözelimi tarih. Tarihin büyük ilkesi nedir, biliyor musunuz? Herkesin başkalarına söz geçirme isteği. Tıpkı Miss Margarida'nın size geçirdiği gibi. Bu sınıfta söz hakkınız yok. Yalnızca Miss Margarida'nın dediklerini yaparsınız, tabii istek ondan geldiği sürece. Bir de bunun için para ödüyorsunuz! Tarihte de durum aynıdır .Her ülke, öbür ülkelerle bu tür bir ilişki kurmak peşindedir. Sonuç: herkes, Miss Margarida olmaya göz diyor. Bunu yeşiltahtaya yazacağım, aklınızdan çıkmasın diye. İşte bu kadar! Ben sizin öğretmeninizim, bunu içinize sindirin. Müdüre şikayette bulunabileceğiniz ^{aklınızın} ucundan geçmesin... Hepinizin Müdür'ün Miss Margarida'dan yana olduğunu ^{sini} bilmeniz ~~istiyorum!~~ istiyorum! Miss Margarida burada Müdür'ü temsil ediyor. Bir anlamda Müdür'ün ta kendisi. (Sinirlenerek) Bu sınıfta kararlar işlemez. Sakın biraz sonra zil çalacak diye sizi salıvermek zorunda olduğumu sanmayın. Çok yanılırsınız. Bütün sınıfı istediğim sürece burada tutabilirim. Bütün sınıf bu odada yazı ödevini bitirinceye kadar kilitli kalabilir! Tam beş bin kere

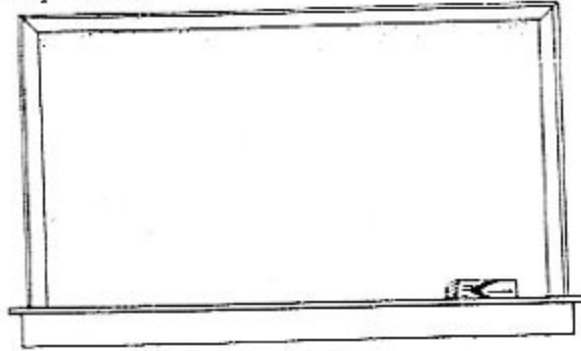
yazılacak cümle: Herkes Miss Margarida olmaya göz dikiyor! Bütün geceyi sınıfta bunu yazarak geçirebilirsiniz! Miss Margarida size sert davranmak istemiyor. (Duralar) Onun arasına size vermek zorunda olduğu cezalar, hevesinizi kamçılama amacını taşır. Sizin iyiliğiniz içindir. Hayatın güçlükleriyle gençken karşılaşabilirsiniz. İçinizden hiç biri güçlüğün tam ne demek olduğunu bilemez. Arasına en büyük güçlüğü atlattığınızı düşünebilirsiniz ama loyuna yanılırsınız. En büyük güçlük hep gelecektir. En büyük güçlük her zaman sona kalandır. Bu da biyolojinin sonuncu ilkesi: hepiniz ya mezarlığı boylayacak ya da yakılıp küle dönüşeceksiniz. Miss Margarida sekizinci sınıfta bu basit gerçeği içinize sindirmenizi sağlayacak. Son sınıfa geldiğinizde öğrenemezsiniz ki. Son sınıfta işler azıcık değişir. Ergenlik çağının doruğu! Oğlanlar daha bir girişkenleşirler, kızlar iğfal edilmeye başlarlar. O dönemden sonra bir daha asla buradaki aynı oğlanlarla kızlar olamazsınız. Ondan sonra yalnızca düzmek ve düzülmeye kafa yorarsınız yaşamınız boyunca. Ama bu tür şeylere benim sınıfımda raslanmayacak. Ben bu sınıfta saygı istiyorum. ^{Denetim istiyorum, alıllık istiyorum.} Beş-para-etmezler sizi! Mikrop nedir, bilir misiniz peki? Nerden bileceksiniz! O da biyolojide yer alır! Bizi öldüren küçük hayvanlarlardır mikroplar, gözle görülmezler. Milyonlarcadırlar, hergün milyonlarca insanı öldürürler. Herkes onları bilir ama hiç kimse görmez. Miss Margarida şimdi karatahtaya bir mikrop ^{resmi} çizecek görün diye. (Nerdeyse görünmez bir mikrop çizer.) Gördünüz mü? Göremiyorsunuz. Ya virüs?

7

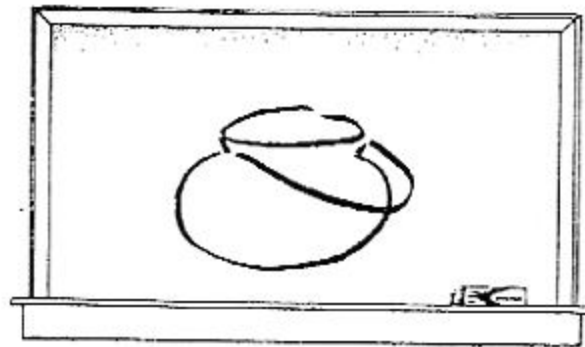
Virüsün ne olduğunu biliyor musunuz? Mikrobun aynısı yalnız daha küçükü. Miss Margarida şimdi de bir virüs çizecek karatahtaya. (Görünmeyen bir virüs çizer.)

8

Biyolojinin kapsamı bu işte. Nesnelere öyle kolay görülemezler. Hemen hemen hiç bir şey kolayca seçilemez. Sizi ele alalım söz gelimi, gözlerinizin açık olduğu söylenemez. Görebilseydiniz benim ^{her} canımın çektiğini yaptığım bu sınıfa katılmak için bir servet ödemediniz. (Sinirlenerek) Bir avuç ahmaksınız. Bu sınıfa hiçbir katılımınız yok. Zırnak yok! Ben konuşuyorum, siz de rasgele ağızdan çıkanlara inanıyorsunuz. (İyice öfkelenerek) Susun! SUSUN diyorum, kafamı toparlamam için sessizlik şart. Bu yeşil-tahtayı, ağzını açmaya kalkışan ilk piç kurusunun kıcına sokarım yoksa! Hiç bir şey anlamıyorsunuz. Lanet bir papağan gibi her şeyi yinelemem mi gerekiyor? Burada buyruğunuza sunulmuş bir ~~fi~~ teyp olduğumu düşünüyorsanız, çok yanılıyorsunuz. Öğretim, eğitim ciddi iştir! Buraya öğrenmeye geldiniz. Peki matematik

nedir, biliyor musunuz? Tabii hayır, sekizinci sınıftasınız ve matematikten haberiniz yok! Size bir kaç örnek vereyim. Bölme. Şimdi... Bölme her birinizin ötekilerden fazla pay kapmaya çalışması anlamına gelir. Kafanız bastı mı? Konuyu iyice aydınlığa kavuşturmak adına karatahtayı kullanacağım. Diyelim şöyle bir soru. Bu sınıfta otuzbeş öğrenci için yalnızca oniki muz var. Şimdi dikkatli olun lütfen. Bu, otuzbeş muz iştahlısının oniki muzunu kendi aralarında bölüştürmeleri gerekiyor demek. Ne olacak dersiniz? Tabii ki en güçlü öğrenci, sekiz-dokuz muzunu kapacak. Güçlülükten yana ikinci gelen, üç-dört muza el koyacak. Geriye kalan otuzüçüyse hepten muzsuz kalacak. Bölme işlemi budur. Matematik, bütün öbür disiplinlerin ana kaynağıdır. Bölme işlemi, toplumun bütün kurullarında geçerlidir. İlkokulu bitirmeden bölme işlemini iyice kavramalısınız. Şimdi, denkleme geldik. Miss Margarida soruyor size; denklem nedir? Besbelli bilmiyorsunuz. Miss Margarida fazla bir şey bilmediğinizin farkında. Aslında belki hiç bir şey bilmediğinizin farkında. Kendisi de bu yüzden burada. Size öğretmek için. Tamam, denklem dedik. Denklem, bir şeyin bir başka şeye eşit olduğu durumda ortaya çıkar, denk olduğu durumda. Söz gelimi bizim ülkemizde bütün insanlar eşittir. Miss Margarida bunu size nasıl açıklayabilir? Yeşiltahtada görelim en iyisi. (Kocaman bir çanak çizer.)

işte bu bizim potamız. Denklemimizin döküldüğü pota. Tatalım bir kızılderili var. Sonra beyaz ırktan bir adam sükun ediyor. Bu ülkede kızılderililerle beyazlar eşittirler. Biraraya gelir gelmez kaynaşverirler. İlk denklem ya da denkleme budur. Sonra siyah adamlar boy gösterir, onlar da potaya adım atar atmaz obürleriyle birlikte erimeye başlarlar. Tabii bu, hepsinin eşit olmaları yüzünden kimsenin aradaki farkı saptayamamasındadır. Demek kızılderilisi, beyazı, siyahı vardır da eşit olduklarından otürü kimse aradaki farkı saptayamaz. Zaten fark da yoktur. Miss Margarida arada bir fark görememektedir. İcinizde bu farkı saptayabilen biri var mı? Herhangi bir fark saptayabilen biri varsa, lütfen karatahtaya gelsin. (Seyircilerin arasında oturmakta olan aktör sahneye çıkar. Eli ayağına dolaşmıştır. Tam sahnede yerini alacakken Miss Margarida'nın hışmasına uğrar.) Kim söyledi sana buraya gelmeni? Burada ne işin var? Karatahtada bir farklılık gördüğünü sanıyorsun, değil mi? Miss Margarida'nın denklemini bozmak istiyorsun, değil mi? (Avaz avaz bağırarak) Hemen sirana dön! Yaylan! (Öğrenci yerine döner.) Küstah piç! Sizlere haddinizi bildirmek şart oldu. Miss Margarida size denklemini öğretirken lafını bölme cesaretini nasıl gösterebiliyorsunuz? Ortaokulu bitirmeden önce denklemini öğrenmeniz şart. Daha sekizinci sınıftasınız. Lise bire başlamadan, doğru dürüst bir denklem hazırlığı yapmanız iyi olur. Ergenlik çağı pusuda. Birkaç yıl içinde hepiniz ergen kimliğine bürüneceksiniz. Kuşularla dolu bir çağdır o. En tehlikeli

yaştır, çünkü oğlanlar da kızlar da öğretmenlerine başkaldırmayı göze alırlar. İkinci evlerine, okula başkaldırırlar. Kimileri anababalarına başkaldırmaya kadar giderler. Miss Margarida'nın burada bulunması, bunu önlemek. Size yardım etmek amacı gütmesinden. ^{Miss Margarida} Hepsinizin mutlu ve uyumlu bireyler olarak univesiteye kapağı atabilmenizi gönülden istiyor. Bir gün bunu anlayacak mısınız acaba? Bazan onun size karşı olduğunu sanabilirsiniz. Miss Margarida'nın kafanızı dağıtmayı tasarladığını sanabilirsiniz. Hayır. Miss Margarida gelecek yıl her birinizin lise ^{birisi} birisi, sonraki yıl da lise ikili olmanızı istiyor. Gönünde yatan bu. Gönünde yatan bu. Ama bunun gerçekleşmesi için onunla işbirliği yapmalısınız. Miss Margarida'nın içinizde yoğun bir öğrenme hevesi sezmesi şart. Miss Margarida'nın sizlerden tek beklentisi bu. Kendisi örnek bir öğrenciydi. Öğretmeni onu hiç cezalandırmamıştı. Yani bir kerecik, o kadar. Miss Margarida bu olayı, size örnek olsun diye anlatacak. Evet Miss Margarida örnek bir öğrenciydi. Peki cezalandırılacak ne yaptı dersiniz? Hiç! Hiç bir şey! Haksızlıktı düpedüz. Size Miss Margarida'nın hiç bir şey yapmadığını söylüyorum! Cezayı hak eden, Miss Margarida'nın arkadaşı o orospuydu, ceza ona verileceğine Miss Margarida'ya verildi. O sürtuğün adı da Marg^aerida'ydı. (Nefretle, kuçumseyerek) Marg^aerida'ymış... O aptal küçük orospu kıvırdı bu işi, onun yerine Miss Margarida'nın ağızına edildi. Duydunuz mu dediğimi? Haksızlıktı. (Heyecanla.) Toren için toplanmıştık. Bütün okul, avluda sıraya girmişti. Ben hiç bir şey yapmadım! Hiç! Hepsi o budala boktan orospunun başının altından çıktı. Ne yaptı

dersiniz? Miss Margarida'nın arkasında durmuş, boyuna sürtünüyordu, öğretmen bunu görünce orospu Margarida yerine Miss Margarida'yı enseledi. Hiç bir suçu olmayan Miss Margarida'yı cezalandırdı. Hiç suçu yokken, anladınız mı? Benim sınıfımda böyle bir şeyin olabileceğini aklınıza bile getirmeyin. Miss Margarida haksızlıktan nefret eder. (Haykırarak.) Miss Margarida haksızlıktan nefret eder. Benim haksızlık yapabileceğimi söyleyeni gebertirim. Tamam mı? Derslerden sonra bütün sınıfa burada alıkoyar, kimle uğraştığınızı gösteririm size! Tam YÜZ BİN KERE, "Herkes Miss Margarida olmaya göz diyor" yazdırtırım. Beni tanıyorsunuz siz! Hiç tanıyorsunuz. Huylarımı bilmiyorsunuz! Huyumu-suyumu değiştirmek size kalmadı! (Çılgınlar gibi.) Huylarıma bayılırım ben! Anlıyor musunuz? Huylarıma bayılırım! Sizler umurumda değilsiniz. Benim hakkımda neler düşündüğünüz de! Beni hiç ırgalamaz! Sizler bir avuç nonoşsunuz altı üstü! Bu sınıfta sapaktan geçilmiyor! Yetişin, her yanı sapıklar basmış! Bütün dünya sapıklarla dolup taşıyor! (Durur, ders vericesine.) İki çeşit erkek vardır: eşcinseller ve ibneler. Bunu yeşiltahtaya yazayım da aklınızda kalsın. (Tahtaya yazar: Yalnızca iki çeşit erkek vardır: eşcinseller ve ibneler.)

10

YALNIZCA İKİ ÇEŞİT
ERKEK VARDIR
EŞCİNSELLER
VE İBNELER

Yine de Miss Margarida size sert davranmak istemiyor. Aynı şekilde, Miss Margarida size hayatın kırıcılıklarını anlattığı gibi yalın ve güzel şeyleri de öğretiyor. Miss Margarida, dünyanın şiirini öğretecek size. Hayatınızın başlarında öğrenmeniz gereken şeyleri de öğretecek. Her şeye karşın Miss Margarida'yı yürekten seviyorsunuz, sevgili öğrencilerim. Öğretmeninizi seviyorsunuz. Tabii o da sizi seviyor. Her birinize içi gidiyor. arasına size hoşlanmadığınız şeyler söylemek zorunda kalsa da. İşte şiir ^(Burada yatıyor.) Bu ve bütün öbür şeylerdir öğretmenliği keyifli kılan. Sizin gibi uslu ve söz dinleyen bir sınıfa söz geçirmenin verdiği doyum. Müdür, sizin iyi bir sınıf olduğunuzu söylediğinde boşuna ^{inanamamıştım.} Miss Margarida bu yüzden mutlu. Bu yüzden sevinçten titriyor. Şimdi siz, olanca içtenliğinizle söyleyin Miss Margarida'ya: burada Mesih adında biri var mı? Ya İsa? Emin misiniz? Bir tek İsa'cık bile mi yok? Peki Kutsal Ruhlardan ne haber? Kutsal Ruhlar da mı yok ortalıkta? (Duralar) İyi o zaman. Tam benim istediğim gibi. Sizin kine benzeyen sınıflardan oluşan bir okul, kusursuz sayılır bence. Bu da öğretmenlerinizin çabasının ve emeğinin göstergesi. Bunu hak ettiğiniz için en azından şükran duyabilirsiniz. Şükran duymak, erdemlerin en büyüğüdür. Anababalarınıza da şükran duymalısınız. Onlar olmasa, burada olmayacaktınız. Ama Miss Margarida'nın öğretmenliği seçmesinin şükranla ilgisi yok. Miss Margarida'nın çabaları alabildiğine tarafsızdır. ^{Bu} ~~Şu~~ noktayı iyice aydınlatmak istiyorum. Bir gün, yetişkin insanlar olduğunuzda onun ne demek istediğini anlayacaksınız. O zaman da Miss Margarida hakkında kötü düşündüğünüz için üzüleceksiniz. Miss

Margarida hakkında kötü şeyler düşündüğünüzü yadsımıyorsunuz değil mi? DEĞİL Mİ DEDİM? Miss Margarida, içinizden hangi erkeğin ya da kızın kendisi hakkındaki düşüncelerini açıkça söyleyecek kadar cesur olduğunu merak ediyor. (Kızarak.) Demek konuşmaktan korkuyorsunuz! Tek söz çıkmayacak ağızınızdan! (Öfkeden çıldırarak.) Bir avuç ödleksiniz siz! Hadi ne söyleyecekseniz yüzüme söyleyin! Bok çuvalısiniz! Bakalım ilk hanginiz öne çıkıp bir şeyler söyleyecek? Sizi ibneler sizi! Gerizekalılar! Bakın, bir tekmede patlatırım hayalarınızı, ona göre! Kim geliyor karşıma? Miss Margarida'nın size taşak isteyen görevler verdiğini söyleyeceksiniz, di mi? (Biraz durulmuştur, yine bağırır.) Doğru, ben taşaklı karıyım! Gidi oğlancılar, ahmaklar sizi! Miss Margarida'nın kızıışmış bir karı olduğunu söylemek istiyorsunuz, biliyorum! Yaylanın o zaman, siktirin! (Sahnedeki deliller gibi dönerek.) Benim derdim kendime yeter! Hepinizi hadım edeceğim, bilin. Ne sanıyorsunuz beni siz? Boka yaramaz biri mi? İşi bitik bir orospu mu? Önüne gelenin itip kaktığı bir budala mı? (Bağırır.) Yoo, bana saygıda kusur etmek yok!" Ben size nasıl saygı gösteriyorsam, aynen öyle! (Durularak.) Sinirimi bozmak istiyorsunuz! Yapmaya çalıştığınız bu! Bağırıp çağırmanı istiyorsunuz! (Avaz avaz bağırarak.) Sesimi duyurmak için bağırmana gerek yok! Beni duyamıyorsanız, yaylanın! Bütün zamanımı size bağırıp çağırma ile harcamamı istiyorsunuz! Böylece size öğretme sürem kısalıyor, di mi? Avucunuzu yalayın. Bu dersi canım istediği zaman bitiririm ben. Sırf bir zil çalacak diye sizi salıvereceğimi sakın sanmayın. Zorunda değilim. Butun ^{gele} burada tutmak pahasına size her şeyi öğreteceğim. Buradan çıkarken

biyoloji konusunda bir şeyler öğrenmiş olmanız şart. Evrim nedir, biliyor musunuz? Tabii bilmiyorsunuz. Zaten ne biliyorsunuz ki? Evrim, hiç bir şey değildir. Evrim hiçtir. Habire aynı şey yinelenir durur. Hiçbir değişiklik olmaz! İşte size evrim: Kocaman bir HIÇ! Hep aynı fasarya. Aklınızda kalsın diye yeşil-tahtaya yazıyorum. (Yazar: Evrim hiçtir.)

11

Peki ya devrim? Onun ne olduğunu biliyor musunuz bari? Tabii bilmiyorsunuz. Evrimin perçinlenmişidir. Yani iki kat hiçtir. Hiç, sıfır! (Devrim hiçtir yazar tahtaya)

12

Görüyor musunuz? Bunların hepsi fasa fiso. Hiç bir anlamları yok! Hiç! (Olumsuzlamalara iyiden iyiye takılarak.) Ne bu, ne şu, ne öbürü! Hepsi hiç, o kadar. Sizler bu sınıfta hiç bir şey yapamazsınız. Çocuksunuz altı üstü. Bir avuç ahmaksınız! Miss Margarida ne derse yapacaksınız. Salak nonnoşlar surususunuz siz!

(Geri zekalı bir çocuk gibi maymun taklidi yapar seyircilere bakarak.) Ahmaklar! Sekizinci sınıftasınız ve son sınıfa geldiğinizi sanıyorsunuz ha? Ha ha! Her birinizin defterini öyle bir dürerim ki. (Duralar.) Miss Margarida aylaklıktan hoşlanmaz. Öğrenim görmek, bu yaşta size düşen en büyük sorumluluktur. Yalnız kendi geleceğiniz adına değil, ülkenizin geleceği adına da. Çok şanslısınız doğrusu: Bu sınıftaki herkes en azından yarı okumuş kapsamına giriyor. Biraz çaba göstererek tam-okumuşluk düzeyine ulaşabilirsiniz. O çabayı neden göstermeyeceksiniz ki? Her şey sizin elinizde! Okuma-yazmayı sökmüş olanlar, kara cahillerden çok daha başarılıdırlar hayatta. Eğitiminizi ciddiye almalısınız. Onunla geçineceksiniz bu dünyada. Bir gün çocuklarınız da onunla beslenecekler. Bir an düşünün sevgili öğrencilerim, hepiniz su gibi okuyabilseydiniz bu sınıfta nasıl bir ilerleme kaydederdik! Miss Margarida, okuyamadığınızı söylemek istemiyor tabii. Okuyabildiğinizi biliyor. (Yüreklendirircesine.) Ama neden daha akıcı olmasın okumanız? Hiç teklemeyin? Bu uğurda çaba göstermemize değmez mi? (Çekingen bir tavırla.) Hepimizin! Elbirliğiyle! Evet, işin püf noktası bu işbirliğinde! (Duralar.) Galiba yeterince konuştuk, öğreneceğimiz daha nice şey var. Öğretmenle öğrenciler arasında bir diyalog kurulması şart kuşkusuz ama biraz kuram da şart. Uygulama tek başına bir işe yaramaz. Her şeyi birbirine bağlamamızı sağlayan, kuramdır. Artık birbirimizi biraz daha iyi tanıdığımızı, bir takım disiplin sorunlarına karşın size biyolojinin bazı temel ilkelerini aktarabildiğime göre şimdi biyolojinin özüne girebiliriz. Nedir biyoloji? Biyoloji hayat-bilimidir. Tabii başkalarının

hayatlarının bilimi. Bizim hayatımızın bilimiye tıptır. Size demin biyolojinin üç temel ilkesini öğrettim. Herhalde şimdiden unuttunuz bile. Söz konusu ilkeler, başlangıç, orta ve son. Başlangıç'ı daha fazla irdelleyemeyiz çünkü hayatın gerçeklerine dayalıdır. Onları son sınıfta, yetişkin olduğunuzda öğrenebilirsiniz ancak. Şimdilik orta-bölüme değinelim biz. Biyolojinin bu ara-bölümü, hayatın ta kendisidir. Aranızda hiç mastürbasyon yapmamış olan var mı? Hiç mastürbasyon yapmamış olanlar derhal yeşil-tahtaya kalksınlar. Ötekiler, mastürbasyoncular, siz sıralarınızda kalın. Utanmayın. Çekinmeyin. Yüzünüz kızarmasın. (Şapşal öğrenci bir kere daha çıkar sahneye.) Hey sen! Burada ne işin var ha? Su katılmamış bir ahmak olduğun belli. Yani oranın hiç oynamadığını mı ileri sürüyorsun? Peki neden oynamadın acaba? Miss Margarida'ya söyleyebilirsin. Miss Margarida sende öyle bir alet olmadığı inancında zaten. Dosdoğru sırana geri dönebilirsin. Yaptığın daha baştan yanlıştı, buraya adım atmamalıydın. (Öğrenci, sırasına döner.) Ne sevimli şey, değil mi? (Durular.) Her neyse... Ne öğretiyordum size? Hayatın gerçekleri değildi, kalıbı^m basarım. En iyisi o konuyu hepten silin kafanızdan. Miss Margarida, ders programına sıkı sıkıya bağlıdır. Konuyu dağıtan, yerli yersiz hikayeler anlatan, araya anılar sıkıştıran sorumsuz öğretmenlerden değildir. Benim öyle bir öğretmenim vardı. Her derste romantik bir şey anlatmadan edemezdi. Herkesin hayatı hakkında bilmediği yoktu. Çok dağınık olmasına karşın iyi bir öğretmendi. Zeki bir kadındı Miss Margarida. Evet, onun da adı Margarida'ydı. Bizim Miss Margarida'yı öbür öğrencilerden üstün

gördüğü belliydi. Bilirsiniz kimi öğretmenlerin gözde öğrencileri vardır hep. Miss Margarida'ya "alter ego" derdi. O Miss Margarida, çok sinirli bir kadındı. Bir keresinde fizik dersi sırasında indirdiği tekme, bir oğlanın uygunsuz yerine geldi de zavallı çocuk ömür boyu sakat kaldı, hadım oldu. Ne yaman bir mizah anlayışı vardı Miss Margarida'nın! Bizim^e din dersinde anlattığı fıkra müthişti. Boğanın biri bir ağıza kapatılmış, ziyaretine bir serçe gelmiş. Fıkırada zoomorfig bir inceleğ var alttan alta... Zoomorfig sözcüğünün anlamını bilmiyorsunuz... Boşverin, nasılsa latince. Fıkranın neresi güldürücüydü? Ha tamam, boğa... serçe... Orası aklımda kalmamış. Yalnızca can alıcı^{çiri} aklımda: serçe, bir güzel emzirmiş boğayı... boğa da serçeyi. Ne olağanüstü bir kadındı Miss Margarida! Kolay başışlanmayacak bir tek kusuru vardı. Araya dedikodu katmadan, lak lak etmeden bir dersi başından sonuna götüremezdi. Onun zamanında çocukların öğretmenlerine karşı...daha...saygılı olduklarını söyler dururdu. O dönemde söz dinleyenler daha çokmuş. Aslında Miss Margarida'nın sınıfı kusursuzdu. Bizim Miss Margarida onun sınıfında yetiştiği için söylemiyor bunu. Ama doğrusu Miss Margarida'nın en iyi öğrencilerinden biriydi. Miss Margarida'dan hep övgüyle söz eder, Miss Margarida da Miss Margarida'nın umutlarını boşa çıkarmazdı. Şimdi Miss Margarida'nın, Miss Margarida'ninkilere benzer öğrencilerle dolu bir sınıfa ders vermekten başka isteği yok. (Durular.) Miss Margarida'nın zamanından bugüne çok şey değişti. Artık öğretmenlere saygı gösterilmiyor. Ama hiç değilse öğretme yöntemleri biraz gelişti. Her şey daha bir dolambaçsız oldu.

Şimdilerde hangi öğretmen konudan sapabilir, sorarım size? Hatta hangi olayların akışında ufacık bir değişiklik yapmayı göze alabilir, ha? Her şeyin doğrudan ders kitabından öğretilmesi gerek. Ama sırf bu yüzden zil çalınca dersi bitirmek zorunda kalacağımı sanmayın. Bu sınıfta patron benim. (Durular.) Evet. (Durular.) Miss Margarida geçmiş dönemlerin öğretim yöntemlerine büyük katkıda bulunmuştur. Kendine özgü bir öğretim yöntemi yaratmıştır. Bu yöntem "Hamburg'a" - Südamerikanische Dampfschiffahrtsgesellschaft" diye anılır. Bu almanca, İngilizcesi, Anında Bilgilenmek için Margaridyen Yöntem anlamına geliyor. Miss Margarida'nın yöntemi şu ilkedен kaynaklanır: kişi, öğretmek için öğrenmeli ve öğrenmek için öğretmelidir. Miss Margarida yöntemi, özellikle kitle-eğitimi amaçlar. Miss Margarida bu yöntemi öğretmek uğruna saati yirmi papelden özel dersler de verir. Sanayi sonrası Miss Margarida kendi yönteminin kutsal ilkelerini temsil eden küçük bir marş da bestelemiştir. Şimdi o besteye kulak verelim. (Basit, uyduruk bir ezgi eşliğinde şarkısını söyler.) "Hadi gelin hep birlikte övelim / Miss Margarida'ya şükredelim!" Ne var? Miss Margarida'nın yaratını pek tutmadınız galiba. Miss Margarida'nın ilahisini beğenmediniz, öyle mi? Müziğe yatkın değilsiniz anlaşılıyor? Ne dinlediğinizin farkında mısınız acaba? İlahi geleneğimizin baş yapıtlarından biridir dinlediğiniz. Kendi janrının en iyi örneklerinden geri kalır bir yanı yoktur. Janr'ın ne demek olduğunu bilmiyorsunuz tabii, nerden bileceksiniz? Kulağınızı şimdiden bukeyim. Miss Margarida'nın şarkısını ezberlemeyen bu sınıftan dışarı adım atamayacaktır. Şimdi, hep birlikte söyleyin bakalım. (Sayircileri

yönetmeye çalışarak.) Hadi bakalım: 1, 2, 3. (Kendisi başlar.) Birlikte söyleyelim. Şükredelim... (Öfkeden deliye dönerek.) kimse söylemiyor. Evet, evet bir avuç ahmaksınız siz! Derhal başlayın diyorum! 1, 2, 3! (Kendisi söyleyerek.) Hadi gelin hep birlikte övelim, Miss Margarida'ya... Söylesenize reziller! Bu boktan sınıfta bulunan herkesin şu şarkıyı söylemesini istiyorum! Sorumsuz bir aylağ sürüsünüz, işte o kadar! Ben de kalkmış zamanımı size harcıyorum! Biliyorum, benden size hayatın gerçeklerini öğretmemi bekliyorsunuz! Asla öğretmeyeceğim! Asla, asla, avucunuzu yalayın! Sakın önünüzde soyunacağımı falan ummayın, ananıza bile göz koyarsınız siz. Buraya öğrenmeye geldiniz, eğlenmeye değil. Söylediğim hiç komik değil. (Uzun bir duralama.) Size sert davranmak istemediğimi belirtmiştim. Miss Margarida kimsenin üstüne varmaktan hoşlanmaz. Miss Margarida, baştan beri entellektüelliğin geliştirilmesi için bir tek yol olduğunu savunmuştur: o da, bir iletişim, işbirliği, karşılıklı anlayış ortamıdır. Ayrıca liseye kapağı atmanızı sağlayacak tek yoldur. Bu sınıfta bir anlayış havası esmeli. (Durur ve havayı koklar.) Zaten anlayış nedir ki? Gelişimin vaz geçilmez ögesidir. Anlayış yoksa, gelişim de olmaz. Olamaz. Miss Margarida'nın kafanıza sokmak istediği en önemli şey bu. (Yine durur, ortalığı koklar. Asi bir öğrencinin koyduğu bir koku-bombasından yükselen iğrenç koku bütün sınıfı kaplar.) Yoo hayır! Olamaz. Biri bu sınıfta pis koku saçan bir bomba patlattı! Kim o, kim? Bunu yapanın gırtlığına yapışmazsam, gebertmezsem ne olayım! O orospu çocuğunun umûğüne bineceğim! Miss Margarida'yla baş edemezsiniz! Aklınızdan bile geçirmeyin! (Soluk soluğa.) İtler sizi! Kötü

yüreklişiniz! Sizden hayır gelmez. Hepinizin defterini düreceğim!
(Ders arası zili gürültüyle çalar.) DERS ARASI İŞTE. SÜTÜ
BOZUKLAR SİZİ! Defolun şu kahrolası sınıftan! (Işıklar yanar.)
Vicdanınızla hesaplaşmak için yirmi dakikanız var. Aradan sonra
suçluyu yeşil-tahtaya bekliyorum. Alacağı cezayı asla
unutamayacak. Yaylanın piç kuruları! (Miss Margarida bağıra
çağıra çıkar.) Salaklar! Tek eksiğimde buydu ya! Biyolojinin tam
ortasında bir leş-koku bombası. Böyle yürümeyecek! Yemin ederim,
çanınıza ot tı kayacağım.

ARA

İKİNCİ DERS

(Miss Margarida sınıfa girer, kürsüsüne doğru yürür. Koku-bombasını yerleştiren itirafçılar var mı diye yeşil tahtayı kolaçan eder. Kimseyi görmeyince konuyu hepten unuttur görüldüğü kadarıyla ve sınıfa çok ciddi, nerdeyse pişmanlık dolu bir sesle seslenir.) Miss Margarida ikinci ders için din konusunu seçmişti. Böyle bir sınıf, diyelim dinsel inancımızın omurgasını oluşturan, çoğumuzu ilgilendiren bir temaya kayıtsız kalamaz. Hazreti İsa'mızın hayatında büyük bir tutkunun olduğu kulağınıza çalınmıştır mutlaka. Ama bu konuya girmemizin yararı yok, nasılsa fazla yol alamıyacağız... üzücü olan, geçen derste asiliğiniz yüzünden tek bir şey bile öğrenmemiz. Böylece bu derste biyolojiyi işleyeceğiz yine. (Tehfide^{de} edercesine.) Hoşlansanız hiç fena olmaz. Nasılsa kafanıza iyice girene kadar biyoloji okuyacaksınız. Gerekirse yıl sonuna kadar bütün dersler biyoloji dersi olacak, bilmiş olun! Miss Margarida, konusunu bölmenize asla izin vermeyecek. Hiç bir suç cezasız kalmamalı, ne pahasına olursa olsun. Siz din eğitimi yerine cinsel eğitim bekliyordunuz, kalıbımı basarım. Hazreti İsa'nın tutkusun^{da} hayatın gerçekleri yer alacak sanıyordunuz. İşte yanıldınız. İsa'nın yaşadığı dönemde pornografi yoktu. Her şey mucizeyle gerçekleşirdi. Şimdiki gibi çorbaya dönmemişti işler. Hayatın gerçeklerine gelince, üstelemekte yarar yok. Son sınıfta alacaksınız o dersi. Bu arada size önemli bir şey söylemek istiyorum. Çok ama çok önemli. Pis-koku bombası konusunda sūçu üstlenen çıkmadı,

farkındayım. Unuttuğumu sanmayın. Siz öğle yemeğinizi yerken Miss Margarida, Müdür'ün odasında fenalık geçirdi. Öksürdü, öğürdü ve Müdür'ün gözleri önünde kustu. Bir öğrencinin terbiyesizliği yüzünden az kalsın ölecekti. Hepiniz elinizi vicdanınıza koyun. Suçlunun hemen yeşil tahtaya gelip itirafta bulunmasını istiyorum. Boylesine ciddi bir itirafa giriştiğinizde nasıl günah çıkartılacağını da öğreneceksiniz ister istemez. Elinizi vicdanınıza koymalısınız. (Duralar.) Yine de Miss Margarida üstünüze varmak istemiyor. Konuyu sizin vicdanınıza bırakıyor, namusunuza. Artık ana konumuza dönebiliriz. (Bir dolabın kapağını açar, içerde doğal boyutta bir insan iskeleti vardır.) İşte iskeletimiz! Gelecekte bir gün, hepimiz tıpatıp buna benzeyeceksiniz. Ne var ki gömüldüğünüz için kimsecikler sizi göremeyecek. İşte kemikbilim, dostlarımızın iskeletlerini ~~görememiz~~ ^{görememizi} yüzünden doğmuştur. Önce soralım: kemik nedir? Kemikler insan gövdesinin sert kısımlarıdır. Elbette bu sert ya da sertleşmeye yüz tutan her şeyin kemik olduğu anlamına gelmez. Tıp biliminde, bütün kuralların sayısız kural-dışılarla pekiştirildiğini unutmayın. Sözgelimi, başlangıçta bütün kemikler yumuşaktı. Cenin de aslında yumuşacık bir şeydir. (Yüzünü tiksintiyle buruşturur.) Büyüdükçe, giderek yavaş yavaş sertleşmeye başlar. Bu sertleşme kavramı biyolojinin temel taşlarından biridir. Şimdi Miss Margarida'nın söyleyeceklerine kulak verin. Kendisi size soruyor: En önemli organ hangisidir? Baş mı? Ama bir baş tek başına işe yaramaz. Peki gövde mi öyleyse? Yoksa kollarla bacaklar mı? Boşuna bir avuç ahmak dememişim size! İnsan denen yaratığın butunu alındığında, ne

başın önemi vardır, ne gövdenin ne de kollarla bacakların. Hiç birinin hiç bir önemi yoktur. (Çılgına dönmüşçesine.) Bütün bunlar boka yaramaz! Beş kuruş etmez! Siz Miss Margarida'nın burada insan bedenini yücelteceğini mi sanıyordunuz? Çok yanılıyorsunuz, çokook! Herhalde onun hedonist'ler takımından olduğuna takmışsınız. Hedonist ne demek, biliyor musunuz bari? Ne gezer... Ne biliyor*sunuz ki? Hedonist, Yunanca asıllıdır. "Ateşli kadın" demektir! (Öfkelenerek.) Miss Margarida'nın umurunda bile değilsiniz, tamam mı? O böyle şeyleri iplemez. Şu iskelet, sizin iskeletiniz; Miss Margarida'nın iskeleti yoktur. Sertlik nedir bilmez o. (Parmağını iskelete uzatarak.) Miss Margarida'yı o tür insanlarla bir tutmayın sakın! (Kollarını yoklayarak.) Görüyorsunuz ya? Miss Margarida'nın iskeleti yok! Miss Margarida'nın kolları nasıl esnek! (Esnekliğini göstermek için garip bir göbek dansı yapar.) Esneklik! Miss Margarida'nın tek kemiği yok, kemiksiz kız o. Unutmadan söyleyeyim: Miss Margarida yoga yapar. Yogayı bilir. Ayrıca uçabilir de. Bir ara size ayakları yerden kesme dersi de verecek. Miss Margarida canı istedi mi göğe yükselebilir çünkü. Ne zaman istese. Sizler Miss Margarida'nın yalnızca kuramda kaldığını sanıyorsunuz. Yanılıyorsunuz. Miss Margarida ayrıca uygulamalıdır. Beyin titreşimleri kadar bedenin titreşimlerinden de anlar. Miss Margarida, daha kimseler akıl etmeden önce öğrencilerine duyarlık talimleri uygulamıştır. Düşünmeye gerek duymaz o: hisseder. Katılır. Miss Margarida, dünyaya uzanma çabasını bir an aksatmaz. Kişinin kafa sağlığını koruması için dışındaki dünyaya erişmesi şarttır. Miss Margarida, ağaçlarla bitkilerin dünyasına da

uzanır. Onların da kendilerine özgü bir dilleri vardır. Miss Margarida o dilden anlar. Mineraller dünyasında da aynı şey söz konusu. Kayaların kendine özgü bir dili vardır. Miss Margarida o dili bilir. Doğadaki kayaların soluduklarını iliklerinde duyar. İşte ekoloji budur. Miss Margarida size çevre-bilim dersi vermeyecek: ekolojinin ra kendisidir o. Hayvanlar dünyasını da yakından tanır. Hayvanların dilinden anlar. Her türün saygı duyulması ve anlayış gösterilmesi gereken özel bir yaşam tarzı vardır. Miss Margarida, insanoğlunun yazgısını değiştirecek yeni bir akımın öncüsüdür. Bugüne kadar gözardı edilmiş bir toplumsal adaletsizlik türünü gözler önüne sermekte kararlıdır. Bütün toplumsal adaletsizliklerden daha utanç vericidir bu: kardeşlerimiz hayvanlara uygulanan iğrenç adaletsizlik. Biz kadınlar, ne hakla kendimizi öteki türlerden üstün görüyoruz? Bir kadının bir boğadan üstün olduğunu kanıtlayan tek bir bilimsel kanıt yokken. O zaman boğayı taciz etmeye, midemize indirmeye ne hakkımız var? Miss Margarida o boğadan yanadır işte. Hepiniz tek tek bu sorunun üstünde durmalısınız. Türler arasında eşitlik olmadığı sürece dünyada adalet kurulamaz. Bir domuzun da sizler kadar yaşama hakkı var pekala! Domuzların özgürlüğünü ellerinden alıp, onları ağıllara tıkmakla yüz kızartıcı bir suç işliyorsunuz. Miss Margarida ağızına et sürmez. Bundan böyle onun isteğine uyup etyemez olacaksınız. Böylelikle adaleti birlikte sağlamaya çalışacağız. Hayvanlar acınılmak istemezler, adalet isterler. Adalet de güçte ve gururda eşitliktir. Miss Margarida, bazı hayvanların öbürlerinden daha eşit oldukları yolundaki kuramı asla benimsemez. Yalnızca peynirle beslenen ve peynir

kalıbının içinde yaşayan bir ^{peynir} peynir-kurdunun o peynir üstünde elbette bir ev kadınından çok daha büyük bir hakkı vardır. Miss Margarida bu konuyu enine boyuna düşünmenizi istiyor. Çorbanızda bir hamam böceğinin ya da her hangi bir böceğin yüzdüğünü gördüğünüzde ^{bu böceklerden tiksintmeyin} böceklerden tiksintmeyin: çorbanızı o hayvanlarla paylaşın. Miss Margarida bütün hayatı boyunca bu yüce ülkeler uğruna savaş vermiştir. Karşılaştığı güçlükler saymakla bitmez. Anlayışsızlık kol geziyor ortalıkta. Hayvanların bizden aşağı olduklarını, uygarlığımıza ayak uyduramadıklarını ileri sürenler var. Hiç de doğru değil. Bilim, bütün türlerin temelde eşit olduklarını çoktan kanıtladı. Miss Margarida'nın hayvanların özgürleştirilmesini savunan görüşünün kaynağında bu kanıt yatıyor. Aradaki farklılıklar, dış koşullardan kaynaklanıyor çünkü. İklîmden. Hayvanların yüzyıllarca insanoğlunun baskısına ve sömürüsüne katlanmalarından. Aradaki fark, değiştirebilir bir şeyden kaynaklanıyor ötedenberi. Miss Margarida'nın en yüce amacı, değiştirmektir. Herşeyi tepeden tırnağa değiştirmek! Her birinizin kafasını değiştirmek. Kafalarınızı biraz olsun değiştiremeseydi neye yarardı Miss Margarida'nın otoritesi? Miss Margarida sizi yoğurup biçimlendirecek. Bir şey yapmanızı söylediğinde, isteğini hemen yerine getirmek zorundasınız, o kadar. Mırın kırın ederek de olsa. İstesceniz de istemeseniz de. (Sinirlenerek.) Bu sınıfta benim buyruklarına kılıkılina uyulur. Ne bir fazla ne bir eksik. Miss Margarida aranızdan canının çektiğini Müdür'un odasına gönderebilir, keyfine kalmış bir şey. Nitekim şimdiye kadar bir kaç öğrenciyi gönderdi: Hiç biri geri dönmedi. Miss Margarida, başlarına ne geldiğini

bilmiyor, yine de iyi bir şey gelmediğini rahatlıkla söyleyebilir. Bu sınıfta size düşen görev söz dinlemek. Öğrenmek. Belli ki hiç bir şey bilmiyorsunuz. Hiç mi hiç! (Öfkesi gittikçe kabarak.) Sekizinci sınıfta bile hiç bir şeyden haberiniz yok! Biyoloji bilginiz hak getire. Kendi iskeletinizi bile tanımiyorsunuz. (İskeleti parçalara ayırmaya başlar, tavrında bir zorbalık sezilir. Kollardan birini koparır. Duraksar. Kola erotik sayılabilecek bir ilgiyle bakar. Yine soluk soluğa derse dalacağı izlenimini verirken birden sus-pus olur. Kolu yere koyar, arkaya iskelete doğru yürür. İskeleti yoklarken dalgındır ama birdenbire gücünü toparlayarak saldırıya girişir, iskeletten geriye yere saçılmış bir kemik yığını kalana kadar. Kürsüsüne döner. Yatışmış olmasına karşın sert bir sesle girer konuya. Sadistçe bir tavırla) Miss Margarida'ya sizden gına geldi. Biliyorum siz de Miss Margarida'dan gına geldiğini söyleyeceksiniz. İşte. Biyoloji kışımıza batmasaydı bu kahrolası okul da kışımıza batmazdı. Zaten hayat kışa batar. Unutmayın diye yazıyorum. (Tahtaya yazar: Hayat kışa batar.)

13

Miss Margarida'nın tek isteği bu derslerin kışımıza olabildiğince az batmasıdır. Ama sizin de benimle işbirliği yapmanız şart. İşbirliği iki ana koşulda gösterir kendini. Bir kere, Miss

Margarida ne derse desin, tepki göstermemek. Doğrusu bu koşula eksiksiz bir biçimde uydunuz çocuklar. Şu ana kadar gıkınız çıkmadı, aklınızdan en ufak bir düşünce geçebileceğine ilişkin bir belirti vermediniz. Müdür zaten sizin oldukça iyi bir sınıf olduğunuzu söylemişti Miss Margarida'ya. Bu da Miss Margarida'yı sevindiriyor tabii. Mutlu ediyor. Bu işbirliği programının ikinci ayağını Miss Margarida daha önce de açıkladı ama yinelemekte yarar var; o da, Miss Margarida'nın isteklerine körü körüne uymanız. Bu odanın duvarları arasındayken hiç bir hakkınız yok. Kılınızı bile kıpırdatmanız yasak. Yalnızca Miss Margarida'nın öğrencilerisiniz o kadar. Ne olduğunuzu bilin ki davranışınızı ona göre ayarlayın. Bir oğlan ya da kız çocuğunun yetişmesinde terbiye çok önemlidir. Terbiyeli davranırsanız anababalarınız sizden neler neler esirgemezler bir düşünün. Miss Margarida bile. Davranışlarınızı azıcık düzeltseniz size ufak bir cinsel eğitim dersi vermeyeceğini kim ileri sürebilir? Bir düşünün! Belki Miss Margarida bluzunu ^{acıklı} açıp memelerini gösterir size. Gözlerinizin önüne getirin hele! Miss Margarida eteğini de birazcık kaldırabilir sizler için. (Acıklı bir kıkırdemeye.) Ama tabii ancak çok çalışırsanız. Bir işe baş koymadan, özveride bulunmadan ödül kazanılmaz. Miss Margarida sizi ödüllendirmek istiyor. Gerisi size kalmış. Miss Margarida'nın önünüzde çırılçıplak soyunmayacağını kim bilebilir? Ama bunun için çaba göstermeniz gerekiyor. Sıkı çalışmalısınız. Öğrenecek yığınla şey var, zaman da çok kısıtlı. Siz sayıca çoksunuz, Miss Margarida'ysa tek. Biricik. Bütün bilgilerini size aktarması söz konusu olamaz. Biyoloji, hayat bilimidir. Varolan her şeyi içerir. Miss

Margarida her şeyin canlı olduğuna inanır. Miss Margarida'nın Biyoloji anlayışının özü budur. Sizi hayata hazırlamak. Kendisi şimdi önemli asla ^{azımsanmayacak} bir konuya değinecek. HEPİNİZ O konuda bol bol konuşuyorsunuz da pek bir şey bilmiyorsunuz. Narkotikten söz edecek Miss Margarida. Uyuşturuculardan. Her birinizin tepesinde sallanan keskin bir kılıçtır bunlar. Dünyadaki bütün gençleri tehdit eden en büyük tehlike. (Duralar.) Nedir uyuşturucu? Uyuşturucu, sevgili öğrencilerim, öldürücü bir maddedir. Mahvedici bir madde. İnsanın kendi eliyle yavaş yavaş ama kesin adımlarla ölüme sürüklenmesine yol açan bir yıkımdır. Bir tür intihardır. Günümüz dünyasında uyuşturucular, bütün anababaların en korkulu rüyası. Tabii öğretmenlerle eğitimcilerin de. Miss Margarida sizi bu alanda bilgilendirmek, aydınlatmak istiyor. Tehlikeyle yüzleşme bilgisine ve cesaretine kavuşmanız adına. Söz konusu tehlike, dört yanımızı kuşatmış durumda, her köşe başında karşımıza dikilebilir. Bütün bu ölümcül maddelerin arasında en öldürücü olanı *Cannabis sativa*'dır. Yaygın adıyla marijuana. O yüzden bir *Cannabis sativa*'ya raslayacak olursanız hemen kaçın ondan. *Cannabis sativa*, bu maddelerin en tehlikelisi, çünkü başka zehirlerin kullanımını doğrudan körükler ve kurbanlarını ahlaksızlığın, suçun dipsiz batağına sürükler. *Cannabis sativa*'nın solunum yollarına girmesine göz yummak kadar alçaltıcı bir davranış yoktur kişiye için. Gerçi Miss Margarida uyuşturuculardan söz ederken yalnızca *Cannabis sativa*'yı kastetmiyor. Gençcik insanları kandırıp kara tutkunun batağına yollayan yığınla uğursuz madde kol geziyor ortalıkta. *Cannabis sativa*'nın yedeğinde daha ne canavarlar var., Eroin. Morfin.

Tanrı'nın kendi emirlerine uyup uymadığımızı denemek için yarattığı bütün zehirler. Üstelik siz çocuklar, bir tutkunun tehlikelerine yetişkinlerden çok daha açıksınız. Miss Margarida, bugün, bu tür bağımlılığın bir öğrencinin hayatında ne gibi etkiler yaptığını gösteren bir belgesel getirdi size. Miss Margarida'nın slaydlarını seyrettikten sonra bütün kuşularınız silinecek. Ekranda, trajedinin gerçek yüzünü göreceksiniz. Miss Margarida, narkotik sorununa ilişkin, aklınıza gelebilecek her soruyu yanıtlamayı görev sayıyor. Sözünü kesmekten kaçınmayın. Miss Margarida, bütün sorularınızı yanıtlayacak, ipe sapa gelmeseler de. (Makineyi hazırlar, ekranı gerer. Gösteri başlamak üzeredir.) İşte oldu! Bu slayd dizisi, size Cannabis sativa bağımlılığının yetişkin bir öğrencinin hayatında nasıl ^{olduğu} arttığını göstermeyi amaçlamaktadır. (İlk slaydı yerleştirir: sarışın, sağlıktan yanaklarından kan damlayan tipik bir amerikalı oğlan görürüz.) Burada, ilk gençlik yıllarında sağlıklı olan bir delikanlı görüyoruz. Bu genç, fotoğrafın çekildiği döneme kadar sağlıklı, mutlu, neşe dolu bir hayat sürmüştü, derslerine çalışıyor, arkadaşlarıyla gezip tozuyordu. Ahlak kurallarından şaşmayan bir hayat, makul ölçüde mastürbasyon. Ta ki bir gün sırf merak yüzünden, arkadaşlarından farklı olmadığını kanıtlamak için Cannabis sativa tütüne kadar. (Slaydı değiştirir: aynı genç adam, bir partidedir: iyi giyinmiştir, viski bardağını zarifçe tutmaktadır.) İşte bu, sonun başlangıcıydı. Başta cannabis'in etkisi olmamıştı. Bir kaç gün sonra acemi kahramanımız yine dostlarının direktmesi ^aüstüne ikinci Cann/b/s sativa'sını tütürdü. (Slaydı değiştirir: aynı genç, bir bar tezgahına

tünemiş, elindeki viski şişesiyle hafif çakır keyif görünmektedir.) Bu kere zehir kanına işlemiştir. İşi bitiktir. Sonraları Cannabis sativa'ya ne bir partide, hatta ne de sokakta içiyordu. (Ağır bir alkol zehirlenmesini yağınla viski şişesi eşliğinde gösteren sahnelere geçer.) Artık Cannabis sativa'ya kendi odasında, tek başına içiyordu. Yıkımını hazırlayan uyuşturucu, tek dostuydu artık. İşte sevgili öğrencilerim, uyuşturucu batağına sürüklenen çaresizlerin feci kaderi budur. Kişiyi elden ayaktan düşüren, sonunda ölüme götüren dipsiz bir uçurum. (Koyduğu yeni slayda aynı kişiyi boşalmış sayısız viski şişeleriyle çevrili, yerde yatarken görürüz.) Miss Margarida, hepimizin tek tek kendisine böyle bir tutkunun koleisi olmayacağınıza söz vermesini istiyor. Hiç aklınızdan çıkmasın: Cannabis sativa illeti içimizde başlar. Akciğerlerde başlar. Miss Margarida şimdi size sağlıklı bir akciğerin nasıl olduğunu gösterecek. (Slaydı değiştirir; sağlıklı bir akciğerin yakın plan çekimi.) Şu akciğerin güzelliğine bakın! Tertemiz! Mis gibi! Kim böyle bir akciğeri olsun istemez? Miss Margarida, şimdi de size Cannabis sativa'nın yetişkin birinin akciğerine neler yapabildiğini gösterecek. Uyuşturucunun etkisiyle mahvolmuş öbür akciğere bakın bir de. (Slaydları karıştırır, yine deminki sağlıklı akciğer slaydını koyar.) Şunun feci durumuna bir göz atın! Aradaki farkı görüyor musunuz? Şu deliklere bakın! Şu deliklere bir göz atın yeter! (Keyifle gülerek.) Şu zehirlenmiş bölgelere, çürümüş bölümlere bakın! Farkı gördünüz değil mi? Şimdi yine sağlıklı akciğere dönelim... (Slaydı değiştirir, yine aynı akciğeri koyar.) ... işte Cannabis sativa'nın çoktan

çürüttüğü akciğer yine karşımızda. (Aynı akciğer slaydı.) Miss Margarida hepinizi göze alabileceğiniz tehlikeler konusunda uyarmak istiyor. Okul bu işe yarar. Miss Margarida bu işe yarar. Sizin gözünüzü açmaya. Gerçekleri gösterip sizi doğru yola sokmaya. Gelgelelim öğretmenlerin, kendilerini öğrencilerinin özel yaşamlarını düzenlemeye adanmaları oldukça yeni bir görüş. Eskiden de vardı sanmayın! Her şey nasıl değişti! İnanılmaz bir gelişme! Miss Margarida'nın öğrencilik döneminde öğretmenler yalnızca kurgulardan yola çıkarlardı. Onca bilgiyle deneyimi sözcüklerle aktarabileceklerini sanırlardı. Tanrıya şükür, bütün bunlar değişti. O dönemde öğretmenler en sıkışık anlarında bile öğrencilere nasıl psikolojik destek verileceğini bilmezlerdi. Miss Margarida'nın kendisi de bu eksikliğin kurbanlarından biri sayılabilir bir ölçüde. O da insan ne olsa. O da yanlışlar yapabilir. Miss Margarida, tıpkı sizler gibi sekizinci sınıf öğrencisiydi bir dönemde. Bugün sizin yaşadığınız sorunların hepsini o da yaşadı. Miss Margarida, hayatının o dönemini asla unutmayacak. Kendisinin ilkokulda küçücük bir kız arkadaşı vardı. Kız seviciydi. Günün birinde Miss Margarida'yı süzmeye başladı. Miss Margarida alt ust oldu, ne yapacağını şaşırды. Bütün okul avluda ulusal marşı söylerken o Margarida-bozuntusu, Miss Margarida'nın tam arkasında durdu, onu okşamaya başladı. Aslında Miss Margarida'yı beğenmişti. Tamam mı? Onu elleyip duruyordu. Miss Margarida alt ust olmuştu, ne yapacağını şaşırmıştı. Şimdilerde böyle bir olaya asla rastlanmaz. Şimdilerde öğretmenin görevi, öğrencilerine bilginin yanısıra ahlak desteği de vermektir. Miss Margarida'nın görevi budur. Aydınlatmak.

Hazırlamak. Donatmak. Hepinizi tek tek yoğurmak. Her bir kişiliğiniz yumuşak bir kil topağı gibi. Miss Margarida'nın ellerinde her kalıba girebilir. Her bir kesinlik kazanmış bir kişiliğiniz yok. Yavaş yavaş gelişeceksiniz. Yavaş yavaş. Az azar. Büyük bir çaba gösteren herkes, sınavları geçer bal gibi Miss Margarida size boyun eğdirtmeseydi, annenizle babanız ne düşünürdü? "Kimlerdir hak edenler? Elbet boyun eğenler." sözleri aklınızdan çıkmâsın. Burada ses yükseltmeyeceğinizi kafanıza sokun. Miss Margarida'nın ellerindesiniz burada. Hiç kimse sesinizi duymaz. Varlığınız yokmuş gibi. Ama karşılığında para ödersiniz tabii. Başka yolu yok. Hepinizin kapıcıya kimlik kartını göstermesi zorunlu. (Sindirilenek.) Burada karar vermek size düşmez. Miss Margarida, özel izin alınmadan yapılan hiç bir şeye göz yummaz. Ne şu, ne bu, hiç bir şey! Susun! SESSİZLİK İSTİYORUM! Şu lanet biyoloji dersi! İçine ettiğimin okulu! Allah sizi de kahretsin! (Uzun bir süre durur; sonra birdenbire.) Californiya'da da durum bu kadar berbat. (Duralar.) Miss Margarida size yüklenmek istemiyor aslında. Sizi aşağılamak istemiyor. O size yardımcı olmak için burada. Tek isteği, sizin mutluluğunuz. Miss Margarida sizi seviyor. (Utangaç bir tavırla.) Ya siz Miss Margarida'yı seviyor musunuz bakalım? Miss Margarida yüreğinizden neler söylemek geçtiğini ama yüreksiz olduğunuz için söyleyemediğinizi biliyor. (Sevecenlikle, utangaçça.) Belki cinsel bir eksiklik de var sizde. Miss Margarida anlamaz mı? (Anaç bir tavırla.) Miss Margarida hayatta hiç bir şey söylememenizi sağlamak istiyor, söylemeye can attığınız herhangi bir şey bile bulamamanızı güvenceye alıyor. Miss Margarida'nın

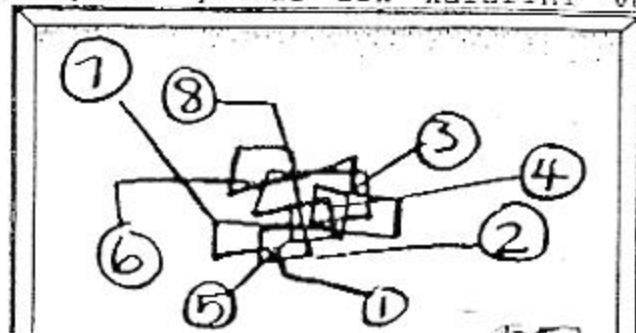
sizi hayata hazırlama yöntemi bu işte. Nasılsa hayatta hiç kimsenin söyleyeceği iki çift laf bile yok. Miss Margarida'nın azarları gözünüzü korkutmasın. Ancak bu yoldan onun öğrettiklerinin özünü kavrayabilirsiniz. Miss Margarida'nın katılığı, inanın sizden çok kendisini yaralıyor. Miss Margarida ikinci-anneniz sayılır. (İçtenlikle.) Miss Margarida süngünüzün düşmesi için elinden geleni ardına koymuyor. Ne de olsa ikinci anneniz ya. Gelgelâlim onunla işbirliği yapmanız şart. Okulumuzun standartlarına ancak böyle uyabiliriz. Miss Margarida, size yardım edecek. Siz de ona. Sınavlarınızın önemi üstüne biraz daha kafa yorun. Dokuzuncu sınıfa geçmeniz bile sallantıda daha. Bir kere, dokuzuncu sınıfa geçemezseniz, onuncuyu hepten unutun. Onuncu sınıfa geçemezseniz onbirinciye aklınızdan silin. Ayrıca son sınıfa geçebilmeniz için bir öncekini bitirmeniz gerek. Son sınıfta çakarsanız liseyi bile bitiremediniz demektir. Liseyi bitiremediyseniz yüksek okulu unutun. Yüksek okula giremedinizse doktora da hayaldir. Mezun sayılmayacağınız gibi profesör de olamazsınız asla. Profesör değilseniz sevgili öğrencilerim, doktoranız da işe yaramaz. (Düşünce zincirinin sonuna gelmek onu hüzünlendirmiştir.) Asıl acı gerçek budur işte. Siz çocukların bu gerçeği öğrenmeniz gerekir. Buyur edilen çoktur, kabul edilen azdır. Miss Margarida hepinizin doğru yolu seçmesinden yana. Zorlu bir yol bu. Engellerle, tuzaklarla dolu bir yol. Uçurumlarla dolu. Yine de doktora giden bir yol. (Zalimce.) Miss Margarida sizlerin doktor, avukat ve işadami olacağınız günleri görmek istiyor. Ayrıca bir gün evleneceksiniz. Miss Margarida buna nasıl seviniyor bilemezsiniz, içi titriyor. (Eski

şapşal öğrenci yine sahneye çıkar.) Sen kendini ne sanıyorsun bakayım? Kimse buraya çağırmadı seni. Hemen sirana dönebilirsin, tamam mı? Yaptığın baştan yanlıştı zaten: hemen sirana dön. (Öğrenci, ses çıkarmadan yerine dönmek üzeredir.) Bir dakika oğlum. Gel buraya. Miss Margarida sana bir şey gösterecek. (Öğrenci yaklaşıncaya, Miss Margarida onun yakasına yapışır, fantastik bir ju-jitsu darbesiyle yere savurur, zavallı kurbanının üstüne zaferle kurulur. Öğrenci son anda öğretmenden kurtulmayı başararak süklüm püklüm yerine döner.) Artık dersini aldın salak! Kıçını benden koru! Ahmak! Geri zekalı! (Duralar. Serinkanlı, profesyonel bir havayla yeniden girer söze.) Bugünlerde teknik olmadan hiç bir şey becerilemiyor. Giriştiğimiz her eylemi sonuçlandırmak az-çok bilgi istiyor. Biz Amerikalılar buna "know-how" diyoruz. Miss Margarida unutmayın diye bunu tahtaya yazacak. (Tahtaya yazar: Know-how.) Yani bilgi görgü.

KNOW-HOW

14

Belli oranda bilgi görgü olmadan hiç bir şeyin altından kalkamayız. Nedeni çok basit. Çünkü insanlar o zaman bildiklerini göremez, gördüklerini bilemezler. Bu sorunla başatmenin bir tek yolu var. O da, her olası eylemin olanaklarını ölçüp biçmek. Sözgelimi ^{Miss Margarida,} her olasılığın sunduğu bütün öteki yan olanakları tartmadan hiç bir eyleme girişmez. Diyelim Miss Margarida'nın canı yürüyüşe çıkmak istiyor, evinden çıkıyor, asansöre binip alt kata iniyor. Sokağa çıkar çıkmaz ilk kararını vermek zorunda:

sağa doğru mu gidecek sola mı? Tatalım sağa doğru yürüdü. Biraz sonra Miss Margarida, sokağın kavşağında bulacak kendini, daha doğrusu yürüyüşüne üç yeni yön sunan ve sağa kıvrılan öteki sokağın başında. Nice öbür olanakların yanısıra Miss Margarida şu olasılıklarla karşı karşıyadır artık: (Yürüyüşün rotası, yeşil-rahtada ince ince gösterilmelidir.) 1) Karşıya geçip aynı kaldırımda aynı yönde ilerlemek. 2) Kesin bir sol dönüş yapmak. 3) Karşıya sokağın sol kaldırımına geçmek, rotayı dümdüz sürdürmek. 4) Yine karşıya, sol kaldırıma geçip bu kere rotayı tersine izlemek. 5) Karşıya, sol kaldırıma geçip yine sağ kaldırıma geçtikten sonra o kaldırımda baştaki rotaya uymak. 6) Karşıya, sol kaldırıma geçtikten sonra bir sol daha yapıp öbür kaldırımdaki rotanın tersi bir rota tutturmak. 7) Dümdüz karşıya geçmek, bir sol, bir sol daha yaptıktan sonra sonunda sağa sapıp başlangıçtaki rotayı sağ kaldırımda tutturmak. 8) Sekizinci olasılıksa hemen eve dönüp bir oh çekmek... Gördüğümüz gibi yürüyüşümüz sırasında sekiz olasılık çıktı karşımıza, hepsi eş değerde. Bunlardan hangisini seçerse seçsin, Miss Margarida yeni bir kavşakta bulacaktı kendini. Bir numaralı olasılık, onu kendi oturduğu blokun kuzeydoğu köşesine götürecekti ve orada tam sekiz olanak daha çıkacaktı karşısına. Sola kesin bir dönüş içeren ikinci olasılıksa, Miss Margarida'yı kendi blokunun güneyine düşen öbür blokun kuzeydoğu köşesine yöneltecekti. Bu ikinci olasılık bile tek başına Miss Margarida'ya sekiz yeni olanak sunuyor. Miss Margarida hep sola saparak ilerlerse kendi blokunun dört blok ötesindeki köşebaşında yüzü sola dönük olarak bitirecekti yürüyüşünü, oysa hep sağa sapsa yine dört blok ötede

ama bu kere yüzü sağa dönük olarak. Her iki durumda da gözden geçirilmesi gereken 128 yeni olasılık var. Yani 128 kere 8. Hadi hemen çarpalım. (İşlemi tahtada yapar.) İşte! Miss Margarida'ya, vardığında 8.192 olasılık sunan tam 1.024 köşebaşı elde ettik.

16

$$\begin{array}{r} 128 \\ \times 8 \\ \hline 1024 \end{array}$$

Özetlersek Miss Margarida, yürüyüş yolunu saptamak için yirmi dört milyar, yedi yüz on üç milyon, dört yüz otuz üç bin beş yüz on bir olasılıkla karşı karşıya. (Rakamı tahtaya vazar.)

17

$$\underline{\underline{24\ 713\ 433\ 511}}$$

Miss Margarida, daha evinden çıkmadan bu olasılıklar üstüne kafa yorar, hepsini tek tek ölçüp biçer, değerlendirir! Miss Margarida bu yürüyüşün yapısını, işleyişini, bağlamını, içeriğini, özünü, çekirdeğini, ruhunu irdeler. Yoksa Miss Margarida evden dışarı adımını atmazdı. Sevgili öğrencilerim, yöntem, etkin bir sonuca ulaşmanın tek yoludur. Miss Margarida, başkalarının öteden beri bu tür önlemler almadan rastgele yürüyüşe çıktıklarının bilincinde. Bu onların sorunu. Umarım, bu lanet kentte dolanıp dururken yollarını yitirler. Her köşeyi, bir sonraki köşebaşında

ne yapacaklarını ya da bir öncekinde ne yapmış olabileceklerini düşünmeden geçiyorlar. Cehenneme kadar yolları var! Miss Margarida, her adımını ince ince hesaplamadan asla evinden çıkmaz! Miss Margarida seçimini yapar, kararını verir! Miss Margarida'nın başına beklemediği bir şey gelemez çünkü o her şeyi öngörür. Çıkar yol budur, sevgili öğrencilerim! Kişi bilmek zorundadır. Her şeyi bilmek zorundadır. Her şeyi bilmelidir. Anladınız mı? Şimdi, yirminci yüzyılın tam ortasında insanoğlunun bilgiden yüz çevirmesi düşünülemez. Düşünün, binlerce yıllık bir deneyim birikimi! Binlerce yıllık bir özveri mirası! Binlerce yıllık bir kültür! Binlerce yıllık bir uygarlık! Bütün bunlar ne için? Bu soruyu çok kişi sordu. Tarihin en büyük beyinleri de sordu ama yanıtı Miss Margarida buldu. Yanıt: *sırf bilmek adına bilmektir.* Her şeyin anlamını kavramaktır. ~~Binlerce yılın özverileriyle çabaları yalnızca her şeyin anlamını kavramaktır.~~ Binlerce yılın özverileriyle çabaları yalnızca her şeyin anlamını kavramak uğrunadır. Herşelin aslının ne olduğunu Miss Margarida size açıklamak istiyor. Her şeyin aslını merak ediyorsunuz değil mi? Her şey sıfattır! Büyüktür, küçüktür, ufaktır, kocamandır, ~~ürkünçtür, gülünçtür, göz alıcı, göz boyayıcıdır, yenidir ve hoyrattır, eskidir ve bayattır, uğursuzdur, kan-kırmızıdır!~~ İşte her şeyin aslı. Sıfat! Burda hiç bir sorun yok! Dediğimi duydunuz mu? Her şey sıfattır dedim! Ama siz her şeyin nasıl oyle olduğunu öğrenmek istiyorsanız o da sorun değil! Miss Margarida da o sorunun yanıtı da var. Her şeyin hangi yordamla, nasıl bir biçimde olageldiği hep zarftır. Duydunuz mu? Zarf dedim! Usulca, açıkça, öncelikle, özellikle, güzellikle, tutkuyla, korkuyla,

kardeşçe, kalleşçe, özenle, bezenle, vahşetle, dehşetle, umutsuzca, bitimsizce sürüp gid^er her şey. Duydunuz, değil mi? Her şeyin olup-bitişi ZARFA girer. Her şey zarftadır! Burda da sorun yok! (Miss Margarida heyecanlandıkça konuşması da giderek hızlanır.) Şimdi de her şeyin birbirine ne yaptığını merak ediyorsunuz, değil mi? Orda da sorun yok. Her şeyin, herkesin yaptığı her şey fiildir. Şimdiye kadar hiç kimse fiilin dışında kalan bir şey yapmamıştır! Açıklama bu işte. Tamam mı? Her yapılan, fiil olmak zorundadır! Yapmak, kapmak, sarmak, övmek, dövmek, aksırmak, taksırmak, yeyip içmek, yeyip sıçmak, işkillenmek, kuşkulananmak, boyun eğmek, değmek, ekmek, dikmek, kurutmak, unutmak, işemek, sevişmek, yaşamak! Hepsi fiildir. (Durular, Miss Margarida çalgın gibidir. Doruğa varmadan önce soluklanır.) Seçmek, geçmek, göçmek, ekmek, yetmek, kararmak, sararmak, yanıtlamak, kanıtlamak, perdelemek, ertelemek, dürtmek, urkmek, kabarmak, zıbarmak, haşlamak, düşlemek!.. Hepsi fiildir, anladınız mı? Hepsi. Her şey birbirinin failidir. Peki bütün bu fiiller kime bağlı? Bütün bu zarflarla sıfatlar neyin buyruğunda? İsimlerin elbet. Maddeler! Nesnelere! İşler! Bağlantılar! Sınıflar! Öğretmenler! Miss Margarida'nın ta kendisi! Her şey! Miss Margarida bir isimdir! Her şeyin bir ismi var, burda bir sorun yok. Açıklama şu: İsimsiz hiç bir şey olamaz. Artık apaçık ortada! Her şeyin açıklaması! İsimler, fiiller, zarflar, sıfatlar! Miss Margarida, yanıtı buldu. Her şey onun elinde! Miss Margarida, öğretmendir. Miss Margarida patrondur! Miss Margarida fiilere söz geçirir! Sıfatlara görevlerini öğretir! Miss Margarida onların hepsini bir araya getirip eksiksiz bir cümle

kurabilir. Hatta bir PARAGRAF! Miss Margarida, bir paragrafı doldurabilir. Bu, benim paragrafım tamam mı? Benim cümlelerim! Bu sınıftaki bütün cümleler Miss Margarida'nın ağızından çıkmıştır! Konu ne olursa olsun! Her konuda. Tarih! Coğrafya, hidroğrafya, dil bilim, anlam bilim, anatomi, geometri, pedagoji, jeoloji, ilahiyat, ruhiyat, nazariyat, istatistik, estetik, jimnastik, matematik! Hepsi. (Parlamaya hazır bir bomba gibi.) Ne kadar bilim varsa hepsi! Faloloji, Masajoloji, tekno... (Teknoloji sözcüğünün yarısında kalar, yere yağılır. bu sahne, ciddi ve etkileyici olmalıdır. Yerde sürünür, acıklı bir sesle yardım ister. O sırada ikinci dersin bittiğini belirten zil çalar.) Yardım edin! Yardım edin bana! (Kendinden geçer, önceden tanıdığımız öğrenci sahneye çıkar, daha da şapşal bir hali vardır. Miss Margarida'ya üzülmediği bellidir, onun göğsüne çok garip bir masaj yapar. Bu masaj biraz erotik bir anlam da taşıyabilir. Miss Margarida yavaş yavaş kendini toparlar. Onun kendine geldiğini gören öğrenci, masajı bırakır, gitgide artan bir korkuyla onu izler. Sonunda Miss Margarida ayağa kalkar. Öğrenci, gözünü ondan ayırmadan, ürkererek geri geri gider, güvenli bir uzaklığa varınca korkudan kalakalır. Miss Margarida toparlanmıştır, çevresine bir göz atar ve oyun sırasında hiç kullanmadığı candan, dokunaklı ve irkiltici bir ses tonuyla konuşur.) Özür dilerim. Miss Margarida'nın böyle heyecanlanmaması gerekiyordu. Başına ilk gelmiyor bu. Kalp damarlarından birini kuram pıhtısı tıkadı. Miss Margarida'nın böyle bir sıkıntısı var, çok dikkatli olması gerek. size söz veriyor böyle bir şey asla bir daha olmayacak. Üzülmeyin boşuna, çünkü Miss Margarida

ölmeyecek. O hep sizlerle bir~~lik~~te olacak. Miss Margarida, sizlere öğretmeyi sürdürecektir. Bugün siz. Yarın çocuklarınız. Sonra torunlarınız. Miss Margarida hep burada olacak. Kuşaklar boyu. Miss Margarida kusursuz değil. Ama hepimizin ufak-tefek kusurları yok mu? Miss Margarida'yı olduğu gibi kabullenmek zorundasınız. Çünkü kendisi hep aynı kalacak. Ayrıca sizi asla terketmeyecek. Ama zil çaldı bile. Miss Margarida, sizi daha fazla alıkoymak istemiyor. Hepinizin evlerine gitmenizi, bugün öğrendikleriniz üstüne düşünmenizi istiyor. Hem de uzun uzun. Yani Miss Margarida'nın iki dersi boyunca öğrendikleriniz üstüne. Ama dinlenmenizi de istiyor tabii. Yalnız çalışmakla olmaz. Miss Margarida, hepimizin gelecek derste burada bulunmanızı da istiyor. Size öğreteceği nice şey var daha. Hadi, şimdi evlerinize, ailelerinizin yanına dönün. Ve Miss Margarida'nın dediği kulağınızdan çıkmasın: iyilikten şaşmayın. Mutluluğun tek yolu budur. İyilikten şaşmamak. İyi günler. (Hiç bir ironi tanıması taşımayan bu sözlerden sonra Miss Margarida çıkar. Onun çekici kişiliğinden yoksun kalan sahnede iki şey dikkati çekmelidir. 1) Boşluğa bakan taş kesilmiş öğrenci. 2) Miss Margarida'nın kürsüde ^{unuttuğu} koskocaman eski-moda çantası. Öğrenci, yalnız kalınca biraz gevşer, ortalığa bir göz atar. Sahnede unutulmuş çantaya gider gözü. Merakı baskın çıkar: çantayı açıp içinden renkli bir şeker çıkarır. Sonra da tırmanan bir hızla, çeşitli renklerde ve kalıplarda yığınla şeker (çubuk çikolatalar, lolipoplar, çikletler vb.) çantanın dibinde bulunduğu kocaman ürktücü tabancayı da çıkarır. Gördüklerinin anlamını kavrayamadan tabancayı şekerlerle tepelene dolmuş kâğıtla koyar. Duraksar.

Miss Margarida'nın geri dönmesinden korktuğu açıktır. Biraz bocaladıktan sonra bir şeker seçer kağıdını açar, şekeri ısırır, tadını beğenmez, tükürür: bir başka şeker uzanır, onu da açar, ısırır, beğenir, çarçabuk yutar. Suçluluk duygusu bastırmıştır. Üçüncü şekeri açmayı göze alamaz. Kürsüden uzaklaşır. O şekeri almadan sırasına döner.)